

Seat No. : 01691

AC-125

April-2024

B.Ed., Sem.-II

A-04 : Learning and Teaching

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) અધ્યયનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી અધ્યયનની નીપજ સમજાવો.
(B) અધ્યયનના ક્ષેત્રો જણાવી જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.

અથવા

- (A) 'સ્વાધ્યાય અભિગમ' એટલે શું ? તેના લાભાલાભ ચર્ચો.
(B) કમ્પ્યુટર આધારિત અધ્યયનના લાભ અને મર્યાદાઓ સવિસ્તાર જણાવો.

2. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) 'પ્રયત્ન અને ભૂલ' દ્વારા શિક્ષણ સમજાવી થોર્નડાઈક દ્વારા આપવામાં આવેલ અધ્યયન પ્રક્રિયા વિશેના નિયમો સમજાવો.
(B) અધ્યયનના સિદ્ધાંતો જણાવી આંતરસૂઝ દ્વારા અધ્યયન સમજાવો.

અથવા

- (A) મેસલોના જરૂરિયાત શ્રેણીનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
(B) અધ્યયન સંક્રમણ એટલે શું ? અધ્યયન સંક્રમણના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.

3. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) અધ્યાપન સૂત્ર એટલે શું ? કોઈપણ બે અધ્યાપન સૂત્રો સવિસ્તાર સમજાવો.
(B) વર્ગવ્યવહાર એટલે શું ? પ્રોફેસર નેડ ફ્લેન્ડર્સ દ્વારા સૂચવાયેલ વર્ગવ્યવહારના ઘટકો સમજાવો.

અથવા

- (A) શિક્ષકો માટે 'વ્યાવસાયિક નીતિમત્તા' સ્પષ્ટ કરો.
(B) અધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, કેળવણીની પ્રક્રિયાનું સ્વરૂપ સમજાવો.

4. નીચે આપેલ પ્રશ્ન સમૂહમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

✓(A) શિક્ષણ પ્રતિમાનના આધારભૂત તત્વો સમજાવો.

✓(B) શિક્ષણ પ્રતિમાનની વ્યાખ્યા આપી શિક્ષણ પ્રતિમાનના કાર્યો અને ઉપયોગિતા સમજાવો.

અથવા

(A) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાનના સોપાનો જણાવી તેનો વર્ગ-અધ્યાપનમાં ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો તે તમારા શબ્દોમાં જણાવો.

(B) એડ્વાન્સ ઓર્ગેનાઈઝર મોડેલના સોપાનો વર્ણવો.

5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત)

14

✓(1) 'સારી સ્મૃતિ'ના લક્ષણો જણાવો.

✓(2) નકારાત્મક પ્રેરણાના બે ઉદાહરણ આપો.

✓(3) અધ્યયનની કોઈપણ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

✓(4) 'વલણ' એટલે શું ?

✓(5) 'વિસ્મૃતિ' એટલે શું ?

(6) બહુસાંવેદનિક અધ્યયનના બે લાભ જણાવો.

(7) શાસ્ત્રીય અભિસંધાનમાં 'S' અને 'R' એટલે શું ?

✓(8) અધ્યયન સંક્રમણનું મહત્ત્વ જણાવો.

(9) 'પ્રેરણાચક્ર' દોરો.

✓(10) સારા અધ્યાપનના લક્ષણો જણાવો.

✓(11) વર્ગવ્યવહારના ઘટકો પૈકી અધ્યેતાની વાતચીત (Student Talk) માં કયા ઘટકોનો સમાવેશ થાય છે ?

✓(12) પૂછપરછ તાલીમ પ્રતિમાનના ઉદ્દેશો જણાવો.

Seat No. : _____

AC-125

April-2024

B.Ed., Sem.-II

A-04 : Learning and Teaching

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Explaining the concept of learning, describe learning outcome.

(B) Mention the domains of learning and discuss the cognitive domain.

OR

(A) What is 'Assignment Approach' ? Discuss its advantages and limitations.

(B) Explain in detail the merits and limitations of computer assisted learning.

2. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) Explain, the teaching through 'trial and error' and laws about the learning process propounded by Thorndike.

(B) Mention the principles of learning, explain learning by insight.

OR

(A) Explain the principle of Maslow's hierarchy of needs.

(B) What is transfer of learning ? Explain the different types of transfer of learning.

3. Answer any **one** set of questions given below :

14

(A) What are Maxims of teaching ? Explain any two maxims in detail.

(B) What is classroom interaction ? Explain the components of Classroom interaction as given by Ned Flander.

OR

(A) Clarify 'Professional Ethics' for teachers.

(B) Clarify the concept of Teaching and explain the nature of process of education.

4. Answer any one set of questions given below :

14

- (A) Explain the fundamental elements of Models of Teaching.
- (B) Define 'Models of Teaching' and explain its functions and uses.

OR

- (A) State the steps of Concept Attainment Model and explain how to use it in classroom teaching, in your own words.
- (B) Describe the steps of Advanced Organizer Model.

5. Answer the following questions : (any seven)

14

- (1) State the characteristics of 'Good Memory'.
- (2) Give two examples of Negative Motivation.
- (3) Give any two characteristics of Learning.
- (4) What is 'Attitude' ?
- (5) What is 'Forgetfulness' ?
- (6) State two advantages of Multisensory Learning.
- (7) What is 'S' and 'R' in classical conditioning ?
- (8) State the importance of transfer of learning.
- (9) Draw 'Cycle of Motivation'.
- (10) State the characteristics of good teaching.
- (11) Which components of Students' Talk are included in the list of components of classroom interaction ?
- (12) State the objectives of Enquiry Training Model.